

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БУХГАЛТЕРА

Користувачами бухгалтерської інформації є групи соціально зацікавлених осіб: акціонери, постачальники, кредитори, інвестори, працівники підприємства, представники податкових та інших державних органів – які використовуючи бухгалтерську інформацію, сподіваються на її точне відображення у фінансовій звітності, для отримання відповідей на питання, які їх цікавлять.

На сьогоднішній день актуальним є питання соціальної відповідальності бухгалтера, адже довіра до бухгалтерської інформації прагне бажати кращого через: наявність порушень (викривлень, фальсифікацій, підробок).

Основними причинами порушень є свідомі та несвідомі дії посадових осіб, які готують вихідні дані про результати діяльності підприємства та обробляють цю інформацію. Свідомі дії призводять до обману груп зацікавлених осіб. Несвідомі дії можуть бути викликані недобросовісним ставленням до виконання службових обов'язків під час підготовки інформації.

Якість інформації сформованої в системі бухгалтерського обліку залежить від професійних та моральних якостей бухгалтера. Відповідно обґрунтовано, що бухгалтер є активним провідником політики соціально відповідального бізнесу і від його кваліфікації та суспільної політики багато в чому залежить її успішність. Бухгалтер є радником суб'єктів організації бухгалтерського обліку та суб'єктом ведення бухгалтерського обліку соціально-відповідальної діяльності.

В Україні все більша кількість фірм декларують себе як фірми з соціальною відповідальністю бізнесу.

В свою чергу, соціальна відповідальність бізнесу – це концепція залучення соціальних і екологічних аспектів у діяльність бізнесу на засадах добровільності та взаємодії між різними зацікавленими сторонами.

При чому ця відповідальність поділяється на такі види: внутрішня соціальна відповідальність, яка охоплює: безпеку праці, стабільність заробітної плати, медичне та соціальне страхування, розвиток людських ресурсів (програми підготовки та підвищення кваліфікації), допомоги працівникам у критичних ситуаціях та зовнішня сторона: спонсорство і корпоративна благодійність, охорона навколишнього середовища, взаємодія з місцевою владою, участь в кризових ситуаціях, відповідальність перед споживачами товарів і послуг (випуск якісних товарів).

Таким чином, професіоналізм бухгалтера впливає на ефективність діяльності підприємства, на внутрішню систему управління, на процес прийняття рішень зовнішніми користувачами бухгалтерської звітності.

На бухгалтерів суспільством покладені певні обов'язки. Тому характерною рисою професії є прийняття на себе відповідальності діяти в суспільних інтересах.

На думку Л.В. Чижевської, соціальна відповідальність бухгалтера складається з:

- ✓ відповідальності перед суспільством;
- ✓ відповідальності перед клієнтом;
- ✓ відповідальності перед членами професійної організації.

Ми з цим погоджуємося, але ми вважаємо що необхідно виокремити ще одну складову соціальної відповідальності бухгалтера, як відповідальність перед самим собою.

В основу відповідальності перед самим собою, мають бути покладені фундаментальні принципи, які не будуть порушуватися в жодному випадку, навіть якщо це може призвести до негативних наслідків з боку керівництва. Кожен професійний бухгалтер, який є соціально відповідальним має дотримуватися таких принципів, як:

- ✓ чесність – бути щирим та чесним в усіх професійних та ділових стосунках;
- ✓ об'єктивність – не допускати упередженості, конфлікту інтересів або неправомірного впливу з боку інших осіб на професійні або ділові судження;
- ✓ професійна компетентність та належна ретельність – підтримувати професійні знання та навички на рівні, потрібному для забезпечення отримання клієнтом чи роботодавцем компетентних, професійних послуг, що базуються на сучасних тенденціях практики, законодавстві та методиках, а також діяти сумлінно і відповідно до застосовуваних технічних та професійних стандартів;
- ✓ конфіденційність – поважати конфіденційність інформації, отриманої в результаті професійних та ділових стосунків, і тому не розголошувати таку інформацію третім сторонам без належного та спеціального дозволу, якщо немає юридичного чи професійного права розкрити її, не використовувати цю інформацію для особистої вигоди професійного бухгалтера або третіх сторін;

✓ професійна поведінка – дотримуватись відповідних законів та нормативних актів та утримуватись від будь-яких дій, які дискредитують професію.

Бухгалтерська професія висуває ряд ознак, яким має відповідати бухгалтер, а саме: маючи певні навички та знання, постійно їх вдосконалювати, дотримуватися принципів, зокрема: чесності, об'єктивності, професійної компетентності та належної рентабельності, конфіденційності та професійної поведінки, точності, прозорості, надійності та соціальної справедливості.

Соціально відповідальний бухгалтер повинен бути готовим до нововведень і змін у змісті професійних знань. Він повинен сумлінно виконувати свої обов'язки, стосовно специфічних вимог різних груп користувачів до результатів його праці.

Адже задовольняючи потреби своїх клієнтів, бухгалтер обслуговує суспільні інтереси, тому для відновлення довіри до фінансової інформації необхідно посилити увагу до прозорості та відкритості бухгалтерської інформації.

Важливими складовими удосконалення бухгалтерської інформації повинні стати:

✓ усвідомлення соціальної відповідальності бухгалтера при веденні бізнесу;
✓ забезпечення методами бухгалтерського обліку ефективного розподілу ресурсів з урахуванням інтересів різних груп користувачів;

✓ внесення до показників фінансової звітності таких показників, як витрати на матеріальну допомогу та інші платежі соціального спрямування, благодійна допомога, сплата податків, фінансовий результат від операцій, щодо яких застосовуються пільги, а також витрати на оздоровлення та підвищення кваліфікації працівників.

Соціально відповідальний бухгалтер має ставити перед собою завдання – сприяти зменшенню конфліктів інтересів різних груп зацікавлених в діяльності підприємства осіб, через відкритість інформації за необхідними рівнями доступу. І, відповідно, мати мету: створення інформаційної системи, яка дозволяє зіставити будь-який факт господарського життя підприємства з соціальними потребами суспільства.